

DO MĚSTA

„Však on už ví, zpřímá za nosem!“ smál se otec, když se matka ještě starala, trefí-li František. Františkovi byl vzácný otcův smích a nebyl by jej pokazil za nic na světě; a proto se tvářil statečně a raději se ani nedíval na matku, která ho vždycky zahanbovala svou starostlivostí.

„Třicet čtyři - čtyřicet dva,“ říkal si cestou rozměry skleněných tabulek, které měl v městě koupit. Nejprve se šlo přes les a na cestách byly koleje, o kterých si František nikdy nedovedl představit, kdo je tam vyryl. Nikdy neviděl, aby jel lesem vůz. Loučka zůstala vzadu i Josef Vybíral, hrající si v kuličky u poslední chalupy, kdežto František měl před sebou vážný cíl.

Přišel na rozcestí a rozvažoval: napravo či nalevo? Doma říkali, aby šel pořád rovnou. Ale jak jít rovnou, když jsou tu dvě cesty, jedna zahýbá vpravo a druhá vlevo, a žádná nejde rovnou? František udělá pár kroků po cestě vlevo, a vrátí se; pak jde po cestě vpravo, a vrátí se. Stojí a rozvažuje, a nebe je nad ním modré a hluboké jako oči lesních panen bez úsměvu. Jde tudy sedlák s rukama v kapsách a dívá se na Františka zkoumavě. František hned vykročí na jednu z cest a tváří se rozhodně, jako by věděl, kam jde. Stydí se za své rozpaky. Ale čím dál tím jde pomaleji. Což není-li to pravá cesta? Konečně potká starou ženu s uzlem trávy a zeptá se jí. Musí se ovšem vrátit, rudý jako krev.

Vyšel z lesa a octl se uprostřed polí. Obilí stojí vysoko po obou stranách pěšinky a nic se nehne. Všecko tkví v zlatém tichu, které voní sytostí jako požehnaný chléb. Ale modrá barva nebe a modré oči chrp mezi obilím vzbuzují ve Františkovi podivnou úzkost svou hlubokostí. Zato vlčí máky hoří červeně a jsou odhodlány jako vášeň. František trne, jeho bosé nohy tlapkají příliš hlasitě v horkém prachu. Nahý chlap prý běhá mezi obilím a straší. František neví, čím by mu mohl ublížit, ale děsí se při každém hlasitějším šelestu.

Však obilí se pojednou rozevřelo a František uzel radniční věž města. Ulice mu zahlomozily vstříc a František se musil držet zdi, aby ho to nevzalo s sebou. Vyřídil svou věc a spěchal rychle odtud a neodpočinul si, dokud neucítil pod nohama chladně zelený drn. Polo-

žil opatrně sklo na mez a díval se, jak lezou brouci z pórů země a šplhají po stéblech trávy. „Prohánějí se mezi trávou jako lidé mezi stro- my,“ pomyslí si a zahleděl se s tesknou do bezedného nebe. Ale pak se utěšil, vzpomenuv si na domov. Jistě na něho už doma vzpo- mínají a maminka se už dívá na hodiny.

František vzal sklo a vykročil. Trochu ho bolely nohy, ale pak to přešlo. Spěchal, aby se mohl pochlubit, že byl sám v městě. Nepoví ovšem, jak se zmýlil na křižovatce. Neprozradí také nic o modré úzkosti, hluboko tkvící v tichu polí. Tomu by beztoho nikdo nevěřil.

František minul ves před lesem a pak už byl na cestách, které dobře znal, ač v lese vždycky padá na člověka jakýsi strach. Věděl však, že má domů na zavolání, a protože se styděl za svůj strach, šel schválně kolem Kaděrova lomu, před kterým ho doma vždycky varovali. Rákosí se nehybně zrcadlilo v temné prohlubni, na jejímž dně ležely lopaty a krompáče oněch lamačů, kteří přišli jednoho rána ke skále a našli ji zatopenu. Lamači už dávno umřeli, a lidé si vypravují po- věsti o hloubce zatopeného lomu, avšak přesto svítivá rokle za letních večerů těly koupajících se a ráno plove po hladině smutná potrhaná tráva.

František usedl nad lomem a díval se s bázní do zlověstné vody. Říkají, že je velmi čistá. Několik kroků od kraje prý není tuze hlubo- ko, tam se mohou koupat i malé děti. Františkovi se stávalo, když uvi- děl vodu v kaluži, že pocítil žízeň. A teď byl tak zmučen poledním parnem, že jeho celé tělo žíznilo po vodě. Sešel dolů a začal si svlékat šaty. Uzřel ve vodě svou nahou podobu. Měl pocit hrozná volnosti. Ale jak pokročil blíž, ucouvl před obrazem oblohy, která se ve vodě zachmuřila jakousi pohromou. František se však nepoddal. Šel po- maloučku dál, a když mu bylo vody nad kolena, sedl si do ní a bil kolem sebe rukama, že se hladina poplašila až k protějšímu břehu. František ztichl a naslouchal, jak voda pleská o drn. Nebyl mu pří- jemný ten zvuk, příliš se podobající živému hlasu, a proto začal znovu bít kolem sebe. Když ho to unavilo, umínil si, že vyzkoumá, jak da- leko se může jít. Míhlo se mu sice: „Kdybych se tak utopil. . .“, zavrhl to však, neboť se mu pravidelně nevyplňovaly věci, kterými se zabý- val v svých představách. Udělal ještě dva kroky, a najednou měl před očima zelenou mlhu. Okamžik ještě nevěřil, a pak zakřičel v nevy- slovné hrůze. Nahoře však už nebylo nic slyšet.

Ode vsi běželi ke Kaděrovu lomu lidé a potom tam přitáhli hasič- skou stříkačku. Františkovy šaty a dvě tabulky skla ležely vedle vody, která nic neprozrazovala. Myslili, že se jim podaří trochu vody vy- pumpovat, a střídali se při práci. Pumpoval silný kovář, a chvíli pum- poval i Františkův otec, stolař se zástěrou postříkanou od žluté barvy. Nakonec pumpovala i Františkova matka, ale muž ji brzo zahnal, protože si pořad utírala oči zástěrou.

Leč vody neubývalo, i začali hledat dlouhým hákem. Stolař byl bledý, ale nesmírně pozorný, kdežto jeho žena usedavě plakala, oče- vající objevení synkvy mrtvolky.

Vytáhli ho za vlasy a položili na pošlapanou trávu. Stolař stál vza- du, matka však klečela u Františka a s novou bolestí, čím dál tím roz- diravější, se opět a opět ujišťovala, že je vskutku mrtev. I zatlačila synkovi oči, v kterých utkvěla naplno modrá úzkost, tentokráte ne- zapíraná.